

Ontslagrecht Pleidooi voor versoepeling van ontslagbescherming voor bedrijven die op de rand van een faillissement staan

Bedrijf in nood wil makkelijk van ‘bakstenen’ af kunnen

Ontslagbescherming moet minder zwaar wegen als een bedrijf in moeilijkheden zit, vinden werkgevers en werknemers. Maar vaak is het dan al te laat.

Door ANNEMARIE KAS

DEN HAAG, 19 MAART. Zijn de sociale partners het dan toch eens geworden over een versoepeling van het ontslagrecht? Bijna wel – maar voorlopig alleen als het gaat om werknemers van een bedrijf in financiële moeilijkheden.

Al vóór een bedrijf naar de kantonrechter stapt omdat het uitstel van betaling en daarna faillissement aanvraagt, moet duidelijk zijn wat er met werknemers gebeurt die wegmoeten. Ook moeten bedrijven veel eerder kijken naar hun mogelijkheden om te saneren. Daarover waren werkgevers, vakbonden en advocaten het gisteren zowaar eens tijdens een discussiemiddag van de Universiteit van Tilburg over het ontslagrecht voor ondernemingen die er slecht voor staan.

Ferdinand Grapperhaus, advocaat, hoogleraar arbeidsrecht en

kroonlid van de Sociaal-Economische Raad (SER) presenteerde een voorstel om het gemakkelijker te maken om werknemers te laten vertrekken. „Een zware toetsing of een bedrijf het inderdaad financieel moeilijk heeft. Als dat klopt, kan het bedrijf een zak bakstenen – werknemers – kwijt. Wordt het bedrijf daarna weer rendabel, dan moeten vertrokken werknemers terug kunnen keren of delen in de winst.” Zijn plan oogstte lof bij brancheorganisatie MKB-Nederland: „Het klinkt als een goede manier om gemakkelijk werknemers te kunnen ontslaan.”

Grapperhaus is niet de eerste met het idee om de faillissementsregelgeving aan te passen: er ligt momenteel een wetsontwerp bij het ministerie van Justitie. Daarin wordt het ontslagrecht voor bedrijven in financiële moeilijkheden gelijk gehouden aan het normale ontslagrecht. Wel moet er een ‘stille bewindvoerder’ komen die in de organisatie kijkt of saneringen redding kunnen bieden, al vóór het bedrijf uitstel van betaling aanvraagt. Dit voorstel oogstte kritiek: „Alsof het niet binnen een halve dag gonst van de geruchten dat er een stille bewindvoerder

is”, zei een rechter. En: „Dan wordt er alsnog nauwelijks gedacht aan eventuele vergoedingen voor ontslagen medewerkers.”

Ook volgens Karin Luttikhuis, advocaat en onderzoeker aan de Universiteit van Tilburg, is het huidige wetsontwerp een gemiste kans: „Uit onderzoek blijkt dat het niet werkt om pas bij surseance of faillissement te kijken wat er voor werknemers overschiet.” In de fase daarvoor moeten werknemers volgens haar al kunnen vertrekken, zodat het bedrijf nog te redden valt, en dus is ze enthousiast over de aanpassing van het ontslag-

recht die Grapperhaus voorstelt.

De aanpassing klinkt als extra rechten voor werknemers die anders toch op straat waren terechtgekomen. Van de ongeveer 4.000 ondernemingen die vorig jaar failliet gingen, kon namelijk ruim 93 procent geen doorstart maken. Toch gaven de vakbonden gisteren het meeste tegengas. Wilna Wind, cao-coördinator van vakcentrale FNV, noemde de discussie „aardig”, maar wees erop dat er al onderhandelingen bestaan voor slechtere tijden van bedrijven. „Als bedrijven erachter komen dat ze het zo niet gaan redden, maken

we sociale plannen voor werknemers. Dat is al praktijk.” Bovendien stelt Wind: „Als het succes van een bedrijf alleen afhangt van de personeelskosten, heb je gewoon te laat gereorganiseerd.” Ook FNV-beleidsmedewerker Joan Bloemarts was kritisch: „De hoogte van het bedrag dat de werknemers krijgen moet aan onderhandelaars worden overgelaten. Ik geloof niet in een bijzondere formule waarin dat wordt vastgesteld.”

Onterecht zien de vakbonden de werkgever die in nood verkeert nog als vijand, vindt Luttikhuis. „Als

een middelgroot of klein bedrijf eenmaal failliet is, is er voor zowel baas als medewerker niets meer te halen. Al het geld gaat dan naar de fiscus of de schuldeisers.” In driekwart van de faillissementsgevallen krijgen de schuldeisers niet eens een uitkering. Door het arbeidsrecht aan te passen in de faillissementswetgeving, schiet de werknemer die moet vertrekken, er sowieso iets mee op. „Dit plan is erg pro-werknemer, het is jammer dat de vakbond zo fel reageert.”

 Meer over het ontslagrecht op nrc.nl/ontslagrecht